

Home

Andes Bevolking

Andes Weefgoed

Projecten

Publicaties

Contact

Nieuwsbrief

Oktober 2014

en

Jaarverslag 2013

Stichting Samenwerkingsverband Hoogland Indianen
p/a Herenstraat 5, 6701 DG Wageningen NL45INGB0000470630

shi@antenna.nl

www.hooglandindianen.nl

Internationale rechten voor inheemse volken: een Pyrrhus overwinning?

De Peruaanse overheid heeft een forse dreun uitgedeeld aan de inheemse Andesbewoners. Begin september heeft het Congres een wet aangenomen waarin alleen groepen die geïsoleerd leven of sinds kort contact met de buitenwereld hebben, nog als inheemse volken worden aangemerkt. Kortom, bijna niemand in Peru mag zich nog inheems noemen. Ook de Quechua en Aymara bevolking worden door de overheid niet langer als inheemse volken erkend.

De wet "voor de bescherming van inheemse volken" wordt door de Peruaanse overheid als een historisch wapenfeit gebracht: inheemse volken krijgen namelijk het recht om, conform de VN resolutie, vooraf geconsulteerd te worden als de overheid plannen heeft met hun leefgebied. Lees: een vergunning wil geven voor de exploitatie van natuurlijke hulpbronnen, zoals hout, olie en edelmetalen.

In werkelijkheid wordt de overgrote meerderheid van inheemse volken het recht ontnomen tot zeggenschap over hun leefomgeving, die ook hun bestaansbasis is. De motivatie van de overheid is duidelijk: mijnbouwactiviteiten schieten de laatste jaren als paddenstoelen uit de grond in de Andes en leveren de staatskas flinke inkomsten op dankzij de hoge grondstofprijzen. Voor de lokale bevolking is diezelfde mijnbouw vaak een ramp, omdat deze gepaard gaat met enorme water- en bodemvervuiling. Die schaden de volksgezondheid, landbouw en veeteelt in de directe omgeving van de mijn. De alarmerende berichten over de lithiummijn in Bolivia in deze nieuwsbrief zijn illustratief over de catastrofale gevolgen die mijnbouw kan hebben.

De overgrote meerderheid van de Andesbevolking is inheems en zou, conform de VN Resolutie Rechten voor Inheemse Volken, aan kunnen kloppen bij internationale tribunalen om de nationale overheid aan te klagen. Om dit te voorkomen heeft de Peruaanse overheid besloten dat hele volksstammen ineens niet langer inheems zijn.

Daarbij gaat diezelfde overheid voorbij aan de etnische discriminatie die nog altijd bestaat in het land. En meer fundamenteel, aan de wezenlijk andere visie op ontwikkeling die Quechua en Aymara volken propageren. Ironisch genoeg stellen juist die volken het respect voor moeder Aarde, de Pacha Mama, centraal in hun concept van 'goed leven' (vivir bien).

Het principe van 'goed leven' waarbij economische, sociale en politieke ontwikkeling hand in hand en niet ten koste van de eigen inheemse waarden gaan, is een principe waar wij als SHI ons met hart en ziel voor inzetten.

Ik hoop deze strijd van inheemse Andesvolkeren samen met u te kunnen blijven ondersteunen.

Lucienne Berenschot
Voorzitter
Stichting Samenwerkingsverband Hoogland Indianen

BESTUUR VAN DE SHI

In 2012 is de samenstelling van het SHI bestuur ongewijzigd gebleven: Lucienne Berenschot (voorzitter), Jacob Kroeze (penningmeester), Nico Mentink (evenementen), Marisabel Pardo (educatie en Tinku) en Tom Zwollo (communicatie). Kees Ruyter is de webmanager van de SHI.

Begin dit jaar heeft de SHI versterking gekregen van Caroline Wilms Floet. Caroline studeerde spaanse taal en cultuur, is diverse malen in Latijns Amerika geweest en zingt in haar vrije tijd latijns-amerikaanse liederen. In haar werk houdt zij zich bezig met public relations, de organisatie van evenementen en commerciële activiteiten. Haar coördinerende en organisatorische ervaring wil zij inzetten voor de Hoogland Indianen.

PROJECTEN IN DE ANDES

Ook het afgelopen jaar hebben wij weer een aantal mooie initiatieven gevonden waarmee we de ontwikkeling met behoud van identiteit van Andes bewoners konden ondersteunen.

Inca zomerschool in Ayacucho, Peru

In Ayacucho, één van de armste Andes regio's in Perú, organiseert Walter Castro al enkele jaren een zomerschool om dorpskinderen tijdens hun vakantie extra scholing en vorming te bieden. In allerlei workshops laat hij de Quechua jeugd actief kennismaken met zaken die zij in het gewone onderwijs niet krijgen: traditionele muziek en dans, Quechua en Engelse taal, leiderschap en de verschillen tussen Inca waarden en westerse waarden. Elk jaar wordt dit in een andere *comunidad* (boerengemeenschap) georganiseerd. Naar schatting zo'n 40 kinderen nemen deel, en indirect worden meer mensen bereikt door familie en autoriteiten te betrekken bij het gebeuren. Op YouTube kunt u een levendige impressie van de zomerschool vinden (zie links op onze website www.hooglandindianen.nl of klik op <http://www.youtube.com/watch?v=mqJuPQdyWb4>). De SHI heeft de gevraagde bijdrage van 1862 euro goedgekeurd. Het geld is vooral bedoeld voor transport, maaltijden, certificaten, instrumenten en shirts.

Onderzoek naar Aymara ritueel

Ronald Anahua gaat in Peru onderzoek doen naar het chhijchhi t'ak'a ritueel onder Aymara boeren. Het ritueel is bedoeld om hagelbuien, die veel schade veroorzaken aan de gewassen, te voorkomen. Het is één van de vele rituelen die Aymara en Quechua volken al eeuwenlang praktiseren bij de landbouw. Ronald is zelf Aymara en afgestudeerd bij IECTA, het Chileense instituut, opgericht door Joop van Kessel, dat de studie naar cultuur en technologie van de Andesvolken bevordert. De SHI heeft 2000 euro beschikbaar gesteld voor deze studie.

Bescherming landbouwgronden in Bolivia

In Bolivia heeft de SHI een inheemse gemeenschap ondersteund om hun landbouwgronden te beschermen tegen de rivier. Anzaldo is een boerengemeenschap in de hooglanden van Bolivia. De bevolking leeft van landbouw en veeteelt. De schamele inkomsten worden vaak aangevuld door een deel van het jaar in de stad Cochabamba te werken. Een deel van de akkers ligt naast de rivier. Daar is de grond het best en er is water voor de gewassen. Maar de rivier is tegelijkertijd een bedreiging: na zware regenval kan het waterpeil snel stijgen en door de sterke stroming worden regelmatig stukken van de akkers weggeslagen. De laatste jaren is de ernst van dit probleem toegenomen door extreem zware neerslag in het gebied.

Het Sindicato Agrario de Llulluchani, een boerenorganisatie uit dit gebied, wil maatregelen treffen om hun akkers te beschermen. Zij willen de rivieroeveren beschermen met 'gaviones', stenen in metalen kooien die het rivierwater moeten keren. In Nederland zie je die ook wel in de kribben van een rivier.

Oeverbescherming met 'gaviones'

Gaviones zijn te kostbaar voor de boeren om zelf te betalen. Zij hebben de SHI gevraagd om een financiële bijdrage voor het benodigde materiaal. De aanleg wordt door hen zelf gedaan. De SHI stelt hiervoor 3000 euro beschikbaar. Zo kan een begin worden gemaakt met de oeverbescherming.

Om de hele oever te versterken, is méér nodig. De boeren van Anzaldo proberen de lokale overheid te interesseren voor vervolgfianciering. Wij hopen dat een zichtbare start van dit project en het feit dat de SHI dit initiatief steunt, zullen helpen om de gemeente Anzaldo over de streep te trekken.

AANDACHT VOOR DE ANDESVOLKEN IN NEDERLAND

Tinku

Zoals u in onze vorige Nieuwsbrief en op de website heeft kunnen lezen, zijn we in 2011 gestart met een nieuw initiatief: Tinku ('ontmoeting' in Quechua taal). Tinku biedt Nederlandse jongeren de kans om de leefwereld en cultuur van de Andes te leren kennen. Ze hebben de keus uit zo'n 20 sociaal-maatschappelijke organisaties in Bolivia, Ecuador of

Peru waar zij vrijwilligerswerk kunnen doen, in combinatie met een taal cursus ter plekke. Het gaat om een echte ontmoeting, waarbij de jongeren kennismaken met de cultuur en lokale mensen en hun kennis en vaardigheden ontwikkelen. Aansluitend reizen de meeste jongeren nog wat rond door het prachtige Andesgebied.

In 2013 hebben zes meiden van deze gelegenheid gebruik gemaakt en als vrijwilliger gewerkt in Ecuador en Peru. Een bijzondere ervaring voor hen allemaal!

Meer informatie leest u op de website www.tinku.nl of <https://nl-nl.facebook.com/Tinkuvolunteers>

Bijdragen aan kennisbijeenkomsten

Op diverse bijeenkomsten is de SHI aanwezig geweest om te vertellen over haar ervaringen en recente ontwikkelingen die de inheemse bevolking in de Andes raken.

In mei 2013 organiseerden we een avond in Wageningen over de ontwikkelingen rond **quinoa**, een voedselgewas uit de Andes dat als 'superfood' momenteel een ware hype is. In de vorige nieuwsbrief hebben we hier uitgebreid over bericht. Of de populariteit van de quinoa ook de inheemse boeren uit de Andes ten goede komt, is maar zeer de vraag. Een verantwoorde verhoging van quinoa opbrengsten vergt goede landbouwvoorlichting, en die ontbreekt. Met schadelijke gevolgen voor het fragiele ecosysteem

als gevolg. Ook de kans dat de productie van dit Andesgewas wordt overgenomen door westerse landen is reëel.

Ook in Nederland is de quinoa hype merkbaar. Zo is er nu al quinoa zaad beschikbaar voor teelt in Nederland. De prijs voor het product is bijna verdubbeld in de winkels. En blijkt dat de handel het niet zo nauw neemt met het toezicht op het gebruik van bestrijdingsmiddelen, wat de quinoa een stuk minder gezond maakt. In het programma Radar werd hier aandacht aan besteed in de uitzending van 19 mei jl.

Symposium NME Mundial

Vijf jaar Urban Gardening in Bolivia

In november 2013 waren we aanwezig op het Symposium "Vijf Jaar Urban Gardening in Bolivia", dat werd georganiseerd door Natuur en Milieueducatie Wereldwijd (NME Mundial).

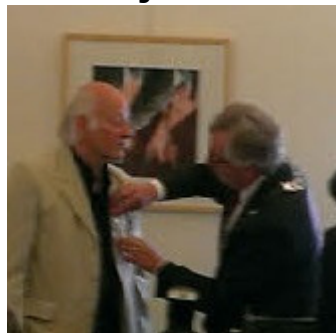
Tuinbouw in de stad ('urban gardening') is wereldwijd een nieuwe trend om met name de armere bevolking toegang tot verse groenten te bieden. Onder het motto 'jong geleerd is oud gedaan' steunt NME diverse schooltuinprojecten in Bolivia. Ook de SHI heeft ervaring met

een schooltuinproject in Arampampa, Bolivia. Onze bestuursleden Nico Mentink en Marisabel Pardo hebben op dit symposium onze ervaringen gedeeld.

Website en social media

Op de website van de SHI, www.hooglandindianen.nl, en via onze pagina www.facebook.com/Hooglandindianen brengen we regelmatig nieuws over de Andesvolken en aankondigingen van bijeenkomsten en optredens die zijn gerelateerd aan de Andes. Wij nodigen u van harte uit ons te volgen op Facebook. Door onze berichten te delen, kunt u zelf bovendien bijdragen aan meer aandacht voor het wel en wee van de inheemse Andesbevolking!

Koninklijke onderscheiding voor Laurens van der Zee

Laurens van der Zee, mede-oprichter van de SHI, jarenlang bestuurslid en voor velen van u een goede bekende, is vrijdag 25 april verrast met een koninklijke onderscheiding uit handen van burgemeester Geert van Rumand van de gemeente Wageningen.

Meer dan 20 jaar onvermoeibare inzet voor de SHI waren een belangrijke drijfveer voor de koning om Laurens te ridderen, evenals zijn vele verdiensten als woord- en muziekkunstenaar.

Laurens schreef ons de volgende reactie:

*Lieve mensen van de SHI,
Het lintje was een totale verrassing voor mij. In zijn speech heeft de burgemeester de SHI uitgebreid genoemd, en het trof me dat de Sikurimuziek die ik in mijn gesproken column in Junushoff had laten horen speciaal nog werd aangehaald. Daar zitten jullie natuurlijk achter en ik waardeer dat enorm. Grote dank dus van mij voor jullie werk als onderdeel van het "complot". Hartelijke groeten, Laurens*

NIEUWS UIT DE ANDES

Milieuramp dreigt rond lithiummijn in Bolivia

In het zuiden van Bolivia, bij de zoutmeren van Uyuni, zijn grote hoeveelheden lithium aangetroffen. Lithium is een belangrijke grondstof voor batterijen en levert veel geld op. In Bolivia heeft de overheid zelf de exploitatie ter hand genomen. De plannen, die in een vergevorderd stadium zijn, voorzien ook in de winning van zuiver lithium uit de delfstof. Zo kan meer toegevoegde waarde worden gecreëerd in het land zelf. Dat is een goede gedachte.

De centralistische en politieke sturing van het project dreigt echter uit te lopen op een milieuramp, aldus het onafhankelijke Boliviaanse onderzoeksinstituut CEDLA (Centrum voor Onderzoek naar Arbeidsomstandigheden en Agrarische Ontwikkeling). De methode die de overheid wil gebruiken voor de extractie van lithium uit de delfstof is ongeschikt en zal dagelijks een hoeveelheid van 4000 ton giftig restafval opleveren als de overheid haar plannen doorzet. CEDLA voorziet een milieuramp van ongekende

omvang waarbij bodem en water zodanig worden vervuild dat alle leven zal verdwijnen. De inheemse bevolking in de regio wordt hierdoor zwaar gedupeerd.

In Nederland is veel deskundigheid aanwezig over deze materie. Als SHI vragen wij aandacht voor deze situatie bij het ministerie van Buitenlandse Zaken, NGO's en natuurlijk aan u als donateur of relatie. U kunt meehelpen door de berichtgeving op onze website www.hooglandindianen.nl en www.facebook.com/Hooglandindianen verder te verspreiden onder uw eigen netwerk.

Inca-wegen op Werelderfgoedlijst

Delen van het wegennet van het Inca-rijk in Zuid-Amerika zijn door de Unesco in Qatar tot werelderfgoed bestempeld. Het netwerk, dat Qhapac Ñan wordt genoemd, heeft een totale lengte van bijna zestigduizend kilometer en strekt zich over zes landen uit in het Andes-gebergte, volgens het ministerie van cultuur van Peru.

FINANCIËLE BERICHTEN

U kunt de SHI ook anders steunen

Wij zijn blij te kunnen melden dat de SHI de afgelopen tijd aanzienlijke donaties heeft ontvangen op een manier die nieuw voor ons is. Zo ontving de SHI een legaat uit de erfenis van donatrice en werden we uitgekozen tot het goede doel van een bruiloftsfeest. Wij zijn graag bereid om illustraties van onze projecten en achtergrondinformatie te leveren als u de SHI ook tot het goede doel van uw feest maakt.

Een andere voordelige manier om de SHI te steunen is via de periodieke schenking. Als u ervoor kiest om SHI minimaal 5 jaar lang te steunen, dan kunt u dankzij onze ANBI status de gift aftrekken van uw inkomstenbelasting. Afhankelijk van uw inkomen kunt u tot 52% van uw gift terugkrijgen van de fiscus. Voor meer informatie over periodiek schenken of andere manieren om SHI te steunen, kunt u contact met ons opnemen via de mail shi@antenna.nl of telefonisch (06 36398122).

Bekendheid projectfondsen

De afgelopen maanden heeft het bestuur een impuls gegeven aan de bekendheid van de financieringsmogelijkheden van de SHI. Tom Zwollo heeft een heldere beschrijving van doel en voorwaarden van financiering gemaakt en daar een eenvoudig format voor

aanvragen aan toegevoegd. Deze uitleg is opgenomen op de website in het Nederlands en het Spaans (zie www.hooglandindianen.nl/projecten.html).

Bovendien hebben alle bestuursleden hun vrienden en bekenden uit het Andes netwerk aangeschreven om het projectfonds 'Ontwikkeling met identiteit' onder de aandacht te brengen. Wij verwachten dat zo nog meer goede initiatieven van en voor inheemse groepen in de Andes de weg naar de SHI zullen vinden.

IECTA fondsen onder beheer van de SHI

Sinds dit jaar beheert de SHI de Nederlandse fondsen voor ondersteuning van de Chileense organisatie IECTA. Het Instituut voor de Studie van Culturen en Technologieën uit de Andes, zoals IECTA voluit heet, is in de 90er jaren in Chili opgericht door Joop van Kessel. De organisatie heeft als doel om kennis over de Aymara, Quechua en Uru culturen te documenteren en verspreiden, met name op universiteiten in de Andeslanden.

Op 6 maart 2014 ondertekenden Joop van Kessel, Jacob Kroeze en Lucienne Berenschot de notariële akte waarin de overdracht van de fondsen is geregeld. De overdracht vond plaats op verzoek van de Congregatie van de Heilige Familie, dat de fondsen tot dan toe op haar naam had staan. Het gaat om een tijdelijk beheer, de bedoeling is de fondsen over te dragen aan het bestuur van IECTA in Chili, zodra de omstandigheden dat toelaten.

Marisabel Pardo, bestuurslid van de SHI, is eind maart 2014 op bezoek geweest bij bestuur en medewerkers van IECTA om kennis te maken, een toelichting te geven op de voorwaarden die de Congregatie heeft gesteld aan beheer en toekomstige overdracht van de fondsen en om zich een beeld te vormen van de actuele situatie. IECTA bevindt zich in een transitiefase waarin het probeert het vertrek van Joop van Kessel, drijvende kracht achter IECTA, op te vangen. De huidige bestuursleden van IECTA zijn op zoek naar (jongere) vervangers om het stokje aan over te dragen. Heel concreet betekent dit dat onze beheerstaken wat langer zullen duren dan we aanvankelijk dachten. Het ziet er naar uit dat het enige tijd zal vergen voor een nieuw bestuur is gevormd en een duurzame basis voor het functioneren van IECTA is gelegd.

Financieel verslag 2013

Toelichting

In 2013 is aanzienlijk meer uitgegeven aan projecten dan in de voorgaande jaren: ruim 5000 euro. Naar het oeverbeschermingsproject Anzaldo in Bolivia is 3000 euro gegaan. Naar het onderzoeksproject van Ronald Anahua betreffende het *chhijchhi t'ak'a*-ritueel onder Aymaraboeren is 2000 euro gegaan. Tenslotte is Stef de Haan ondersteund bij zijn zoektocht naar steun van de Nederlandse aardappel(onderzoek)sector voor telers van inheemse aardappelrassen in de Andes (zie vorige Nieuwsbrief).

Aan de inkomstenkant waren er enkele grotere eenmalige giften, waaronder een legaat van iemand die jarenlang donateur is geweest. De "gewone" donaties beliepen hetzelfde totaalbedrag als in 2012. Onze dank gaat naar zowel de grotere als de kleine gevers.

De uitgavenpost Publicaties en Voorlichting betreft de kosten voor onze Nieuwsbrief en Jaarverslag, de website en de vergoeding die de webmanager ontvangt. Onder secretariaatskosten vallen o.a. de postbus en reiskosten. 'Opslag en verzekering' behelzen huur voor een ruimte waarin de bezittingen van SHI zijn opgeslagen. Voor het textiel (o.a. precolumbiaans) hebben we een verzekering.

Onze saldi zijn in 2013 met ruim 2000 euro toegenomen, hetgeen ons meer financiële ruimte voor nieuwe projecten geeft.

Het financiële overzicht laat ook zien dat we per 31 dec. 2013 nog 520 euro te betalen hadden voor verplichtingen over 2013. Anderzijds incasseerde onze provider, Antenna,

een bedrag van 134 euro over 2010 en 2012. Antenna is nu helemaal bij met haar incasso's. Per 31 dec. 2013 stond alleen de maand december van dat jaar nog open.

Deze jaarrekening is gecontroleerd en goedgekeurd door een externe deskundige, Bart Jan de Lorijn. Het bestuur dankt Bart Jan voor zijn belangeloze medewerking.

Jacob Kroeze, penningmeester SHI

SALDI PER 1.1.2013					
1.0.	ASN Optimaalrek	19750,89			
1.1.	Rendementrekening	223,95			
1.2.	Raborekening	2464,82			
1.3	ING	533,94			
	Kas	56,50			
	totaal saldi	<u>23030,10</u>			
INKOMSTEN					
1.5.	Donaties 2013	965,00	2.1.	Projecten 2013	5268,64
1.6.	Giften anders	7664,56	2.2.	Publicaties/Voorlichting	1217,36
1.7.	Verkoop boekjes		2.3	Secretariaat	262,19
1.8.	Verkoop div	24,00	2.4	Opslag/Verzekering	371,67
1.9	Rente Rend.rek.	3,57	2.5	Diversen (o.a. bankkosten)	216,45
	Rente ASN (2012)	479,36	.		
	Totaal	<u>9136,49</u>		Totaal	<u>7336,31</u>
SALDI per 31-12-2013					
			3.0.	ASN Opt. Rek.	20230,25
			3.1.	Rend.rek. Rabo	227,52
			3.2.	Raborekening	222,06
			3.3.	ING	4456,27
				Kas	80,50
				totaal saldi	<u>25216,60</u>
	<i>Crediteuren 2013</i>			<i>Debet voor 2010/ 2012</i>	
	Webmaster 2013	480,00		Betaald voor 2010	115,15
	Decl. Reiskosten '13	21,47		Betaald voor 2012	19,19
	Antenna dec 2013	19,19			
	Totaal Cred.	520,66		Totaal debet	134,34
	<i>Saldi+Ink.+Cred.</i>	<u>32687,25</u>		<i>Saldi+Uitg.+Deb.</i>	<u>32687,25</u>